

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fremsættelse af Lovforslag.

Undervisningsministeren (Borghjerg): Allerede afdøde Folketingsmand Christen Berg tog Ordet — jeg tror, det var i 80erne — for Oprettelsen af et jydsk Universitet. En Række andre kendte Mænd virkede derfor, saaledes den bekendte Sprogforsker H. P. Selmer, afdøde Folketingsmand først og senere Landstingsmand Harald Jensen, Frederik Nielsen, der var Biskop først i Aalborg, derefter i Aarhus, den kendte Politiker Gert Winther. Efterhaanden udviklede der sig en Stemning for Oprettelsen af et jydsk Universitet, som fik øget Livskraft, da det store Flertal af jydsk Sogneraad sluttede sig dertil, og ved et Møde i Aarhus, hvor baade Sogneraadforeninger, Amsraad og Byraad var repræsenteret, gav man Tanken Tilslutning.

Regeringen nedsatte da i 1919 en Kommission til Overvejelse af Spørgsmaalet. Den sad til 1925 og afgav saa Betænkning, en særdeles velskreven, lærerig og indholdsrig Afhandling. Alle Udvalgets Medlemmer sluttede sig til Tanken om Oprettelsen af et jydsk Universitet. Med Hensyn til Stedet var der delte Meninger, men det overvejende Flertal af Kommissionens Medlemmer sluttede sig til Tanken om, at skulde der oprettes et Universitet i Jylland — det var altsaa alle enige om —, burde Stedet være Aarhus.

Herfor stemte Overlæge Albeck, Professorerne Arup, Bentzon og Biilmann, Borgmester Dreschler, Professor Faber, H. P. Hanssen (Nørremølle), Professor Jacobsen, Borgmester Jacob Jensen, Direktør Lausen, Folketingsmændene Moltesen og Valdemar Nielsen og Departementschef Weis. Et Mindretal paa 4 Medlemmer holdt paa andre Steder og samlede sig særlig om Viborg.

Efter at denne Kommissionsbetænkning var afgivet i 1926, kom der ny Fart i Arbejdet i Aarhus for Begyndelsen til en Universitetsundervisning.

Allerede før Kommissionsbetænkning var afgivet, havde der dannet sig en Institution, der kaldte sig Universitetssamvirket, som virkede i den Retning. Man henvendte sig saa efter et Møde i Aarhus med et Andragende til Regering og Rigsdag om, at der maatte blive oprettet en Undervisning, der skulde forberede til Lægeeksamen ved Københavns Universitet og

særlig skulde omfatte ældre Studenter i 8de og 9de Semester.

Denne Tanke vandt ikke særlig Tilslutning hos det lægevidenskabelige Fakultet i København eller hos Universitetet og heller ikke hos Regeringen. Det var lige i de Dage, da der fandt Ministerskifte Sted; og da det nye Ministerium fik Sagen til Overvejelse, besluttede man ikke at gøre videre ved det.

Men saa tog man i Aarhus fat paa anden Maade, idet man besluttede selv at gøre Begyndelsen uden Samtykke eller uden Støtte fra Staten. Efter Professor Erik Arups Initiativ tog man saa fat, og i Efteraaret 1927 skete der en Henvendelse til Regering og Rigsdag om Anerkendelse af en saadan begyndende Universitetsundervisning, der først og fremmest skulde omfatte Forberedelse til Filosofikum, men dernæst ogsaa skulde indføre forskellig Undervisning i Sprog, der bl. a. kunde forberede de unge Studenter til Skoleembeds-eksamen ved Københavns Universitet.

Paa Grundlag af denne Henvendelse tog min højtærede Forgænger Byskov Sagen i sin Haand, forhandlede til forskellige Sider, bl. a. ogsaa med Universitetet, og forhandlede med Rigsdagens Partier, og efter at denne Forhandling var tilendebragt og den dels havde mødt Velvilje, dels i alt Fald ikke en ubetinget ugunstig Stemning, udstedte han den 8. August 1928 en kgl. Anordning, som for et Tidsrum af 3 Aar anerkendte en filosofisk Prøve for Studenter indrettet af Institutionen „Universitetsundervisningen i Jylland“.

Der udtales dernæst, at det af Institutionen truffne Valg af Lærer eller Lærere, der antages til at lede Undervisningen og afholde Prøve, skal godkendes af Ministeren efter forud indhentet Erklæring fra det filosofiske Fakultet ved Københavns Universitet. Endvidere, at Censor ved Prøven beskikkes af Ministeren efter Indstilling fra det filosofiske Fakultet, samt at Eksamensbevis udstedes af vedkommende Lærer og Censor.

Endelig har man i Anordningens § 7 udtrykkelig udtalt, at Udgifterne ved Undervisningen og Prøven, derunder Censuren, er Staten uvedkommende. De øvrige Bestemmelser i Anordningen er i det væsentlige overensstemmende med de gældende Bestemmelser af 11. April 1927 om den almindelige filosofiske Prøve ved Københavns Universitet, dog med de Ændringer, som nødvendiggøres af den Omstændighed, at Undervisningen og Prøven ikke foregaaar paa Københavns Universitet.